

Entrevista al president de la Generalitat valenciana.

El mèrit de no enfrontar-se amb Madrid

Joan Lerma i Blasco (València, 1951), Molt Honorable president de la Generalitat valenciana i secretari general del PSPV-PSOE.

En l'últim informe realitzat pel Defensor del

Poble, senyor president, del que més es queixen els valencians és del s serveis sanitaris. ¿La sanitat és un problema insoluble per a les autoritats?

—No, en absolut. Si vostè ho diu per la manifestació d'ací fora, no es queixen pels serveis sinó pel conveni. En el tema sanitari hi ha hagut una evolució molt positiva, des del punt de vista de la gent, perquè, des que vam rebre les transferències, tenim una quantitat de serveis hospitalaris molt més important. No es pot dir que en els anys que estem ha empitjorat la sanitat. Tot el contrari: ha millorat i prou. Ha millorat des del punt de vista de l'assistència primària, dels centres de salut, de prevenció...

—Jo no he dit, senyor president, que haguera empitjorat, sinó si el problema era de difícil resolució.

—És que jo he sentit dir en moltes ocasions, i jo sóc prou coincident amb el criteri, que els que més es queixen de la sanitat són, fonamentalment, els que no usen la sanitat pública. I, en canvi, els usuaris no es queixen tant. Estan, en general, ben atesos, si bé és cert que els serveis d'urgència i els ambulatoris tenen a voltes problemes de massificació.

—Els empresaris valencians al·leguen que tenen poc diàleg amb vostè, al contrari que passa en altres comunitats autònomes.

—No crec que facen aquesta al·legació, perquè de totes les comunitats autònomes, on més diàleg hi ha entre empresaris, administració i sindicats, és ací. I no només és una opinió meua, sinó que hi ha acords firmats en el Pla Econòmic Valencià, i per tant hi ha acords en les perspectives de futur. I si hi ha acords, hi ha diàleg.

—Diuen, també els empresaris, que vostè és molt hàbil, que assumeix les seues reivindicacions com a reptes.

—No, jo crec que hi ha unes coses que són

necessàries per a la societat valenciana i que les podem fer ràpidament o les tenim en cartera, si són vàlides. I n'hi ha moltes altres, de propostes dels empresaris, que no les assumim mai perquè no coincidim. Jo diria el contrari: hi ha moltes reivindicacions empresarials que són propostes del govern valencià, que les teníem assumides, que no hem pogut fer-les ràpidament, i que els empresaris ara les reclamen. El procés de modernització de la indústria valenciana, sense dubte, no és només una voluntat empresarial des que estem en el Palau de Generalitat, sinó una voluntat política. I em pareix molt bé que, damunt, siga una voluntat compartida.

—Els sectors clàssics de la indústria valenciana (tèxtil, calcer, joguet...) estan en crisi; el turisme, estancat, i l'exportació ha abaixat tres punts en l'últim any. La sensació, si més no, és de crisi general.

—Jo no seria tan derrotista: hi ha temporades millors que altres. Hem viscut uns anys d'expansió molt importants en alguns sectors. El sector turístic, especialment. L'oferta turística ha pujat extraordinàriament: no es pot dir que està en crisi...

—No en crisi, "estancat"...

—...És veritat que respecte a una determinada classe de turisme hem tocat sostre. És evident que el preu per al turisme s'ha incrementat en els últims anys i la gent que venia amb poca capacitat adquisitiva no pot venir. I el que estem fent ara és diversificar-ne l'oferta, de manera que, possiblement no en vinga tant, però els ingressos siguen iguals o superiors.

Quant als sectors manufacturers tradicionals, és evident que travessen moments complexos, perquè d'una banda hi ha la competència dels nous països emergents, que ofereixen mà d'obra més barata, i per l'altra, els països industrials més desenrotllats, que ofereixen tecnologia punta. Nosaltres estem buscant el nostre espai, la nostra resituació en el futur de l'Europa del mercat únic. Són processos d'adaptació que estem fent, i hi haurà sectors que no

podran competir en preus com en el passat. És un moment de canvi molt important i l'hem d'ajudar. Ara mateix tenim moltes ajudes en aquest sentit. La Generalitat està insistint molt per a incentivar la renovació industrial i l'establiment de xarxes comercials en l'exterior.

—L'altre dia, un setmanari italià donava València com una de les zones emergents. En aquest sentit, l'entrada (que també és una eixida cap a l'exterior) del Tren de Gran Velocitat (TGV) a l'estat pel Mediterrani ¿no hauria de ser una reivindicació molt forta de la Generalitat valenciana?

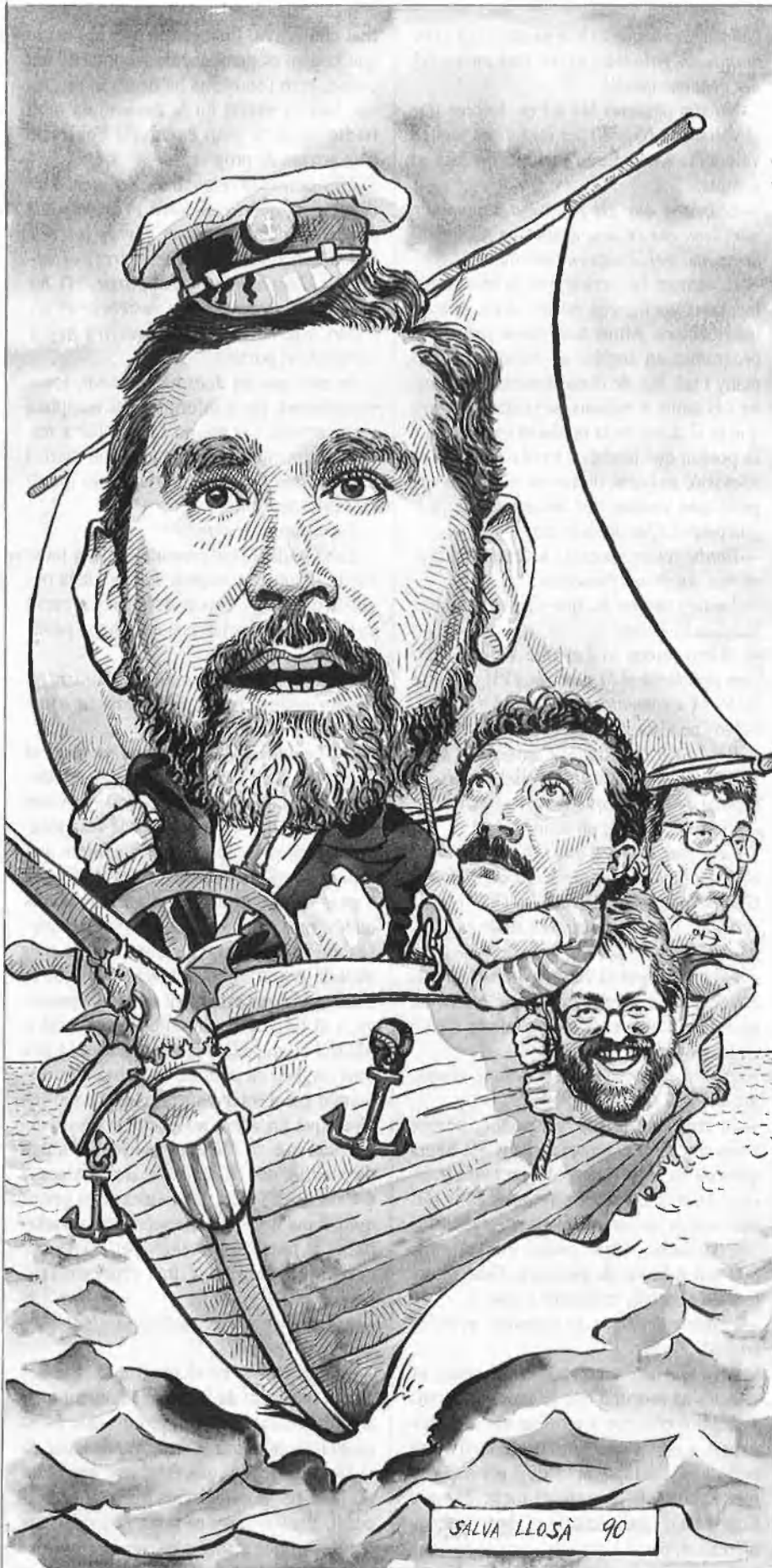
—Bé, jo no crec que el TGV siga el gran projecte modernitzador de la societat valenciana. N'és un més, i costa molts diners. No obstant això, la nostra reivindicació és molt forta. Necessitem col·laboració d'altres comunitats autònomes i, sobretot, la de l'estat. Jo he insistit al govern d'Espanya en aquest tema, i he manifestat la nostra voluntat de participar, ja siga via iniciativa pública o via iniciativa mixta. Estem disposats a coordinar la iniciativa privada, si cal, per tal que el TGV arribe ací. Tenim estudis fets sobre la possibilitat Madrid-Barcelona per València, que no és gens desgavellada.

—El TGV, ha dit vostè, no és la gran salvació. ¿Preveu una altra alternativa?

—El TGV és una fórmula, important, però no només hem de parlar del TGV des del punt de vista del transport de viatgers: hi ha una velocitat comercial per al transport per ferrocarril, que no són els 200 km per hora, que també és important. En les llargues distàncies, el TGV és un tema més emblemàtic que real. No crec jo que per a anar a París, la gent tinga per alternativa el TGV o l'avió. L'avió, en aquest cas, sempre serà preferible.

—El Ministeri de Transports, en tot cas, no contempla la vinguda del TGV. ¿Vostè quantes voltes s'ha enfrontat amb Madrid?

—El Ministeri de Transports sí que con-

templa la vinguda del TGV. Contempla, únicament, el tram Madrid-Sevilla. Els trams Barcelona-Madrid, com el possible Barcelona-València, són projectes pels quals treballem. Jo pense que enfrontar-se amb Madrid no és cap mèrit: el problema és resoldre les qüestions, i fins ara a mi no m'ha anat malament resoldre-les. Quan he hagut de plantejar un conflicte, l'he plantejat. Ara: els governs de les comunitats autònomes no estan per a enfrontar-se amb Madrid, sinó per a governar les seues competències. I Madrid no està per a anar contra les iniciatives autonòmiques.

—*¿Per què, senyor president, les relacions de la Generalitat valenciana amb la de Catalunya són tan esquivades, i amb les Balears inexistents?*

—Crec que són relacions prou normals. Hi ha un govern conservador a Catalunya i un govern progressista en aquesta comunitat: són dues concepcions diferents, i això no vol dir que tinguem unes males relacions. Col·laborem en coses, en projectes. Tenim una relació prou normalitzada, però no tenim menys relació amb Catalunya que amb Múrcia, que també és una comunitat veïna. Des del punt de vista del que jo he de governar, no crec que Pujol pugua resoldre'm res. Ni supose que jo a ell tampoc. Si hem de veure'ns o parlar-nos, ens veiem i parlem amb total afabilitat.

—*Però estem parlant de comunitats que, culturalment, són afins i potser haurien de tenir més relacions que no amb unes altres, veïnes, però culturalment allunyades.*

—Sí, però ningú em critica que no tinguem magnífiques relacions amb les Balears, que també es afí, culturalment.

—*La pregunta ho inclouia.*

—Ja, ja.

—*Amb un govern socialista a Catalunya, ¿segons quins temes (TV3-TVV, per exemple) s'afrontarien amb més tranquil·litat?*

—Es possible que amb més afinitats polítiques en el projecte global, tinguérem una relació més estreta. Però, en general, les comunitats autònomes tenen la seua pròpia problemàtica interna. I en allò que és possible col·laborar, ho estem fent.

—*En concret, ¿en quines coses?*

—En cultura, en turisme, en matèria d'infraestructures... En el tema de l'aigua ens agradaria, però és difícil. Del tema del TGV, n'hem parlat en ocasions, i hem vist possibilitats d'insistir en la mateixa via. En temes de finançament, temes industrials i d'innovació tecnològica... Sempre que hem necessitat la col·laboració en temes de govern, hem tingut, i han tingut, les

portes obertes. No només es tracta de parlar de temes culturals i lingüístics, hi ha altres temes.

—A vostè, des de sectors culturals, se l'acusa de poca sensibilitat amb la cultura.

—No conec aquests sectors culturals que diuen aquestes coses.

—*Que insinuava l'altre dia quan va dir en una entrevista que la gent havia de viatjar més i llegir menys premsa?*

—No era una insinuació. Era un acudit, a propòsit d'una pregunta que deia que els diaris diuen que nosaltres no fem res. I jo, en to de broma, vaig fer aquell acudit que es feia en temps de Franco. Si els diaris diuen que no s'està fent res, que la gent es done una volta i veurà les coses que s'estan fent. No es tractava, en tot cas, de desqualificar els mitjans escrits.

—*En alguna ocasió s'ha dit que la supressió de TV3 al País Valencià era una obsessió seua. De fet, el ministre Barrionuevo ha acabat fent els ulls grossos. ¿Creu que hi ha una solució intel·ligent i racional de reciprocitat?*

—Que la mateixa possibilitat que hi haja a València, hi haja a Barcelona. A partir d'ací. Avui no estem en condicions d'igualtat. Jo crec que el que dóna sentit a les televisions autonòmiques és que, a banda de les anàlisis de la realitat, es parle dels temes propis. En el cas de Barcelona, crec que hi ha menys necessitat perquè Barcelona ix tots els dies, encara que no és el cas, en la TVE. Estem en una federació de televisions autonòmiques, comprem els mateixos programes, donem els mateixos esports, les mateixes pel·lícules, les mateixes sèries. L'única cosa que ens diferencia uns d'altres és la producció pròpia. I en la producció pròpia és on nosaltres parlem d'ací i a Catalunya de les seues coses. I és difícil la consistència des d'un punt de vista comercial, no obstant això jo no n'estic en contra, però ha d'existir una reciprocitat real i no formal.

—*¿Ha mantingut alguna conversa per a donar solució al cas?*

—És que no és un tema del govern. És un tema, bàsicament, de la llei, que no ho permet en cap cas. Hi ha la situació de tolerància, però les lleis de tercers canals especifiquen clarament que són per a emissió en el seu territori. Per tant, s'hauria de canviar la llei o estar en una situació *informal*, com la d'ara mateix. A mi m'encantaria que TVV arribara a Barcelona, però no veig que siga una possibilitat real.

—*Ha dit que entre TVV i TV3 només hi ha una diferència: la producció pròpia. En canvi, si ho considerem des del punt de vista de l'ús lingüístic, el fet difere-*

cial s'incrementa. TVV, a pesar de la seua manifesta voluntat, s'està fent en un 65 per cent en castellà.

—No són aquestes les xifres. Jo crec que al voltant de 65 o 70 per cent s'està fent en valencià. Això diuen ells: jo no faig el compte.

—*El que sí que els fa acaba d'anunciar que, com ens ve una avalancha nacional, faran més pel·lícules en castellà.*

—Jo sempre he pensat que la cosa fonamental d'una llengua és entendre's amb els interlocutors. Altres televisions també fan programes en anglès, en francès, en alemany i tal: han de donar servei. En el nostre cas tenim 8 milions de visitants a l'any, que és el doble de la població valenciana, i és positiu que també, a través de la nostra televisió, puguem donar-los algun servei, però, clar, evitant que desaparega la llengua pròpia. Que no és el cas.

—*També tenim visitants holandesos, alemanys, anglesos, francesos...*

—També, supose jo, que s'intentarà donar satisfacció a això.

—*¡Bienvenidos al Levante Feliz!, tal i com proclamava la nota de TVV. ¿Vostè no té res a comentar sobre això?*

—No l'he vista.

—*Però jo li l'explique. Començava així: ¡Bienvenidos al Levante Feliz!, com en l'època de l'acudit que vostè contava.*

—Em sembla això: un acudit.

—*Ja sé que em dirà que li ho pregunte a ell, però ¿que creu que voliu dir Alfonso Guerra quan va dir que la TVV només serviria "para que saliesen unos cuantos juanes"?*

—No estic segur si va ser Alfonso Guerra o Felipe González, però el que ho va dir va ser algú que tenia molt d'interès d'eixir en la televisió.

—*¿Quan es farà públic el balanç econòmic del 750 Aniversari?*

—Jo crec que ja deu ser públic, perquè s'han tancat els comptes de l'any 89. Segur que està en la liquidació del pressupost.

—*Si és així, ha passat desapercbut davant tota la premsa d'aquesta ciutat.*

—Com tantes altres coses. Perquè entre 500 mil milions de pessetes, fixar-se només en el balanç econòmic d'això...

—*¿Podem fixar-nos en el balanç polític i social?*

—Crec que ha estat un any emblemàtic, en el que s'ha procurat que la gent participara el màxim possible a retrobar els seus orígens i a donar una entitat col·lectiva als ciutadans, cosa que pot servir per a objectius importants de cara al futur. Tampoc hem d'estar obsessionats en els temes emblemàtics, des del punt de vista de la iden-

titat col·lectiva. Em sembla que és positiu que la gent es preocupe de recordar el seu passat, però l'emblema ha de ser el seu futur: insistir massa en la tradició és molt tradicionalista, i no és aquest l'objectiu d'un govern de progrés.

—*Més coses: la refundació del diari Mediterráneo, que apareixerà pròximament també a València, diuen que és un vell somni seu i d'Albert Pérez Ferré, el secretari d'organització del partit. Hi ha qui diu que servirà per a vertebrar el territori, i hi ha qui diu que servirà per a vertebrar el partit.*

—Jo crec que un diari ha de servir, fonamentalment, per a informar. I si compleix això, servirà; i si no, no servirà per a res. La vertebració no és producte d'un diari. I no crec que faça falta vertebrar el partit: està prou vertebrat.

—*Familiarment, ¿també?*

—Les famílies i els corrents són una mostra de la llibertat interna. És una dada positiva que puga existir això en un partit com el nostre, inclús que es conega públicament.

—*Amb Ciscar i Asunción a Madrid, i Blasco neutralitzat, ¿vostè navega a tot vent o de cenyida?*

—De cenyida es diu quan es va proa al vent. Però amb uns graus d'obertura determinats. Jo crec que les persones que vostè menciona estan en uns llocs de responsabilitat des dels quals poden exercir una funció de representació. I les decisions d'anar-se'n o tornar-hi no són decisions que he pres jo sinó ells. I quan les han pres és perquè estaven convençuts que aquesta era la millor situació que tenien. Em sembla que estan fent una tasca positiva, i el fet que desenrotllen una funció a Madrid no impedeix que vinguen ací i que intervinguen en política. I la cosa més important per a intervenir en política són les idees que un dóna, no el càrrec de representació que té. I això es pot fer igual des de Madrid, des de València, des d'Alacant o Castelló. És més: quan s'està en la gestió quotidiana des de la Generalitat valenciana, es té prou menys temps per a aquestes coses que quan es té una representació edulcorant.

—*¿Quant de temps dedica vostè setmanalment al partit?*

—Tot el temps, en el sentit que estic ací com a president de la Generalitat amb una responsabilitat i un compromís que és el programa del partit. I fent de president de la Generalitat crec que estic fent una tasca positiva per al compromís que tinc amb el partit. Però si vostè es refereix a quant de temps dedique a anar a les agrupacions del

"Jo no estic en contra de la presència de TV3, però ha d'existir una reciprocitat real i no formal. I no veig possible que TVV arribi a Barcelona".

RAFA GIL

partit, pràcticament gens.

—*¿On es decideix més sobre el nostre país, ací al Palau de la Generalitat o al carrer d'Albacete?*

—Les decisions es prenen en el Palau i en les Corts valencianes, fonamentalment. Naturalment, els partits tenen compromisos i coses a dir, perquè el que es presenta a les eleccions és el partit amb un programa. Però les decisions es prenen ací i no allí.

—*¿Té constància que el ciscarisme i el blasquisme s'estan rearmant de cara al*

pròxim congrés?

—Jo no sé què és el ciscarisme ni el blasquisme fins que no es manifesten. No sé si tenen, perquè encara no ha sorgit la discussió, opinions polítiques distintes al que ha de ser el programa del partit en els pròxims anys. Si les tenen, és lògic i normal que les defensen i les confronten.

—*¿El lermisme tampoc deu saber què es?*

—No solament no sé què és sinó que estic absolutament en contra de l'existència d'això. Jo estic convençut que la forma de

ser socialista no té res a veure amb aquests personalismes concrets. Els partits han d'aglutinar-se al voltant de les idees i no de les persones.

—*El senyor Jacques Lacroix, quan va venir a València, va dir que va ser vostè qui li va presentar Rafael Blasco, en aquell moment conseller d'Obres Públiques i Urbanisme.*

—En aquest moment no li podria dir si això és cert o no. El que sí que puc dir-li amb tranquil·litat és que conec el senyor Jacques Lacroix, que ha estat ací, que ha

"Jo no he de rehabilitar Rafael Blasco perquè tampoc no l'he inhabilitat".

RAFA GIL

parlat moltes voltes de temes culturals (sobretot amb l'agregat de l'ambaixada francesa, amb el qual ha vingut sempre ací). I que no és cap cosa lletja conèixer gent.

—*¿Té vostè una resposta, si la justícia declara innocent l'ex-conseller Blasco?*

—Jo no he de donar cap resposta: jo no l'he denunciat.

—*Però sí que el va destituir a causa de la denúncia.*

—Això sí. Aquesta sí que és una responsabilitat meua, però jo no destituesc ningú per delinqüent: el destituesc per problemes de confiança personal, exclusivament. Jo crec que en aquell moment hi havia unes circumstàncies crítiques que aconsellaven no deixar el tema funcionant interinament, com si el Consell haguera d'estar pendent d'alguna decisió. Em va parèixer oportú fer-ho i crec que va ser una dada positiva, encara que negativa per al que li toca, evidentment.

—*Si la justícia demostra la seua innocència, ¿com pensa rehabilitar públicament i políticament Blasco?*

—Jo no he de rehabilitar ningú perquè tampoc no l'he inhabilitat.

—*Però de la destitució sí que es desprèn una imatge negativa per a l'implicat.*

—El que l'haja feta que la desfaça.

—*¿No és un poc contraproduent que Fe-*

lipe Guardiola, de qui diuen s'ha demostrat que té diversos negocis, siga el president de la Comissió per a la Investigació de Tràfic d'Influències i Informacions Privilegiades?

—Si jo li dic a vostè tot el que diuen de tota la gent, vostè es quedaria sorprès de molta gent. Però que diuen que s'ha demostrat no vol dir que s'haja demostrat res. Que el senyor Guardiola treballa d'advocat, això és evident, però a mi no em consta que s'haja demostrat res. A més, aquest és un tema que a qui se li han de demanar responsabilitats és als diputats de les Corts, que són els que l'han elegit, perquè jo no he votat en això.

—*Es públic que Guardiola va fer d'intermediari entre l'Ajuntament de València i els senyors Flames i Olleros, en el solar del carrer de Guillem de Castro...*

—És públic, però no és cap delicte.

—*Però hi ha una possibilitat de relació amb el cas Naseiro, que s'insinua sobre tot per les cintes de les converses telefòniques entre Salvador Palop i José Luis Olivas.*

—Que a mi em conste, això no s'ha relacionat amb el cas Naseiro, però si algú creu que està relacionat que ho diga i que s'atinga a les conseqüències. Que no s'insinuen les coses...

—*Senyor president, ¿li sap greu l'escissió de Democràcia Socialista?*

—Sí, qualsevol persona que ha compartit el nostre projecte i després se'n va, em dol. Jo crec que el partit socialista és una marc suficientment ampli per a tots. Però si la gent canvia d'idees, em sembla respectable i legítim que se'n vagen.

—*Qui representa aquest corrent al País Valencià, Manuel Rivas, paga ara amb descrèdit en la premsa per haver fet arrancar el PSPV-PSOE econòmicament.*

—Jo crec que al llarg de tota la seua existència l'ha perseguit determinada premsa. Jo no tinc mala opinió d'ell. Crec que és un home amb un cor gran i amb una generositat important, que ha mantingut l'amistat, inclús amb molta gent que l'ha calumniat, i que quan ha fet falta ha fet el possible per ajudar. Crec que alguns han estat molt injustos amb ell.

—*I acabem, senyor president: ¿és cert que vostè volia ser cantant?*

—No, el que passa és que jo he dit en alguna ocasió que quan isc a fer un míting, amb un auditori tan ample, el que m'agradaria és cantar.

—*Es més agraiit.*

—Depèn de com cantes.

—*Moltes gràcies per tot.*

Miquel Alberola